

ideje, ki pa jih bo treba šele uveljaviti. V družinskem življenju ne navadno prijetno vzduske.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Majhne, toda nevarne neprijetnosti v poslovnem življenju. V čustvenih zadevah pa velika zadoščenja.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Nekdo skuša izpodkopati poslovno razpoloženje vaših sodelavcev. Razmere v družini se bodo še utrdile.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Pozitivno obravnavanje nekoga ob sebišnega načrta. Čemu se zoper

Goriško-beneški dnevnik

VOLILNA PROPAGANDA DOSEGA SVOJ VIŠEK

Pajetta (KPI) govoril v Sovodnjah o slovenskih narodnih pravicah

Zborovanja, ki ga je otvorila Marija Selič, so se udeležili prebivalci številnih okoljskih vasi

V ponedeljek zvečer je na volilnem zborovanju KPI v Sovodnjah govoril član CK KPI Giancarlo Pajetta. Predstavila ga je pokrajinska svetovalka Marija Seličeva. Pajetta se je zahvalil goriški federaciji KPI za povabilo, naj bi govoril slovenskim volivcem na Goriškem. Dejal je, da ni prišel mednje, da bi se šele sedaj seznanil z njimi, za časa volitev, ampak je Slovence spoznal že poprej, za časa fašizma, ko so se skupno z italijanskimi protifašisti borili za čast Italije.

«Spoznali smo jih v zaporih, v konfinaciji, na krajih borbe in trpljenja. Spoznali smo jih kot nedolžne državljane, ki so bili preganjani samo zaradi tega, ker so hoteli govoriti jezik, ki jih je naučila njihova mati; spoznali smo jih kot hrabre voditelje naše stranke. Danes, je nadaljeval govor, država, ki se proglasa za protifašistično, brani tem državljanom, ki so se množično borili v osvobodilni borbi in ki so toliko žrtvovali za svobodo, uveljavljanje narodnih pravic; ne da jim možnosti uporabe slovenskega jezika v javnih uradih, so le še vedno sabotirajo, pripadniki slovenske skupnosti se še vedno smatrajo za množico, ki naj se raznaroda.

Opozoril je slovenske volivce, naj imajo pred seboj dejstva, ne pa volilne obljube. Dejstva pa dokazujejo, da je KPI vedno za vračilo diskriminacije in da je manjšini vedno dala možnost, da se je sama zastopala v organih oblasti: najprej v krajevnih organih, z izvolitvijo Bernetticeve pa še v parlamentu. «Povsod smo našli upravičene manjšinske zahteve. In kakor je bilo izvoljena Bernetticeva v Rimski parlament, izvoljen v deželni parlament, kjer bo zastopal slovensko manjšino. Ob koncu je Pajetta poudaril potrebo po moralizaciji javnega življenja ter socialno gospodarskem razvoju dežele in cele države.

Pajettov zborovanja se je poleg velikega števila prebivalcev iz Sovodnjah udeležilo tudi zastopstvo ostalih slovenskih vasi.

Volilna zborovanja PSI, KPI in PSIUP

Za PSI bo danes 6. t. m. ob 20. uri v St. Mavru predvolilni sestanek. Za KPI bo govoril Pajetta.

Kino

VERDI, 17.30: «Letti separati», L. Remick in J. Garner. Barvni kinematografski film.
ORSO, 17.00: «L'intrigo», Rossano Brazzi in G. Moll. Italijanski barvni film.
VITTORIA, 18.45: «Maigret e i gangsteri», J. Gabin in V. San-poli. Francoski črno-bel film.
CENTRALE, 18.30: «Le avventure di Scaramouch», G. M. Canale in G. Barry. Italijansko-francoska koprodukcija v barvah.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je od 20. v Goriški lekarni SARANZO, Verdijev korzo št. 57, tel. 28-79.

TEMPERATURA VCERJA

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 18,6 stopinje ob 16. uri, najnižjo 12,2 stopinje ob 11.35. Povprečne dnevne vlage je bilo 87 odstotkov. Dežja je padlo 3,6 mm.

JOŽA HRVAT:

Maček pod šlemom

54.

— Moč!...! Da, vlečeva ga po poboju proti grapi, glavno je, si mislim, da ga skrijemo, da ga izvlečemo s položaja in spravimo nekam v mrtev kot, potem bo že kako. Nad nami sikajo kroglice, streljanje pa tako, da prasketa po gozdu. Se huje! Šele tedaj se je sovražnik znešel — pa udar na udar! Midva drživa Kaparo za noge, vlečeva ga po strmini, ko na lepem začne ritati in nama na vse mile načine psovati mater.

— Kapara?
— Da, tovariš komandant, tja! Zaspal je na položaju, sonce mu ognjenilo! Zaspal in vso bitko prespal! A potem, ko mu je začela glava točiti po ruševju in koreninah in sva ga za no go vlečla v kotlino, takrat se je ta prašil prebuditi iz drnjo-hanja. Da, zverina taka, in ko se je zbudi in odprl oči, nama je opoval mater in me udaril z nogo. Udari je z nogo mene, s svojega komandirja! Sedel je v listje, naju pa sprašuje, kje ima karabinko, da naju postrelja! Se to, da! Tako on nama, midva sva pa zadržala od začudenja in ne verjameva svojim očem. Od mrtvih je vstal! In šele ko je slišal, kako sikajo kroglice, je popolnoma odprl oči in zmeden vprašal: — Kaj se je zgodilo... kje sem? Kje je vlak? — Sanjalo se mu je o nekakšnem vlaku, ali kaj. Hotel sem potegniti pištolo in ga takoj ustreliti, pa sem se nekako premagal in pomiril. Naj bo, si mislim, boš že dobil svoje! V tem času je že prišla druga četa našega bataljona, se razpostavila v strelce in z boka

Okrnjen pouk zaradi volitev

Zaradi volilnih priprav je na slovenskih srednjih šolah v Gorici te dni okrnjen šolski pouk. Na srednjih šolah zaradi volitev ne bo pouka v soboto ter ponedeljek in torek. Na osnovnih šolah ne bo pouka samo v tistih šolah, kjer so volišča. Pouka pa ne bo v ponedeljek in torek. Ker pripravljajo volišča, sta didaktični ravnanjski takoj ureddi pouk, da hodijo otroci v šolo dopoldne ali popoldne.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI

Pri prehitevanju z avtom v Ločniku je do smrti povozil mladega kolesarja

Z ukradeno lambreto sta se ponesrečila - Starinar je ovadil vlomilka v podjetje «Autovje Carsiche» - Iz strahu pred hišno preiskavo je tatvino priznal

Pri večeršnjem zasedanju goriškega okrožnega sodišča sta se morala zaradi kraje zagovarjati 19-letni Giovanni Cirillo iz Trbiča, UL 24 maggio 37 in 18-letni P. M., ki je prav tako iz Trbiča. Obtožnica pravi, da sta dne 3. novembra lani okrog 22. ure ukradla lambreto, ki jo je njen lastnik, neki delavec, pustil brez nadzorstva na parkirnem prostoru. Ze nekaj ur po tatvini pa so ju odkrili policaji iz Trbiča, ker sta imela tatvina prometno nezgod, pri kateri je bil Cirillo ranjen in se je moral zateči po zdravniško pomoč.

Oba obtožena sta krivdo priznala in sodišče je obsodilo Cirillo zaradi tatvine na 8 mesecev zaporu in 30 tisoč lir globe ter na 40 dni pripora in 7 tisoč lir globe zaradi vožnje brez dovoljenja. Kazen pa je pogojna in je ne bodo vpisali v kazenski list. Mladotnemu P. M. pa so kazen odpustili in ukinili sodni postopek proti njemu. Branilec odv. Sardo.

Pri naslednji razpravi se je moral zagovarjati 67-letni lekarnar Vittorio Lucchi iz Krmina, UL Matteotti 13, ki je pri prehitevanju dveh kolesarjev s svojim avtom podrl enega od njih, tedaj 16-letnega Alessia Peresina iz Moše, ki je že nekaj ur po incidentu podlegel poškodbam v goriški bolnišnici. Nesreča se je pripetila v Ločniku dne 22. junija 1960. Sodišče je Lucchija obsodilo na šest mesecev zaporu in odvzem voznškega dovoljenja za 6 mesecev. Vendar pa so mu zaporu kazen odpustili. Branil ga je odv. Luzzatto, ki je zahteval oprostitve zaradi pomanjkanja dokazov.

Sodniki so včeraj obravnavali tudi vlom, ki ga je dne 17. decembra lani napravil 29-letni mlajši Sergio Falt iz Gorice, UL Lunga 44 v prostoru žage «Autovje carsiche» na Trgu Transalpina v Gorici.

Upravna tega podjetja je še tisto jutro napovedala na kveturi ovađbo ter v njej navedla, da so ponorci neznanca odnesli tri aluminijaste modele za popravilo avtomobilskih gum v vrednosti 90 tisoč lir. Naslednji dan se je na kveturi javil trgovec s starim

Cepljenje v Sovodnjah proti otroški paralizi

Včeraj dopoldne so v občinski ambulanti v Sovodnjah opravili drugo fazo cepjenja predšolskih otrok proti otroški paralizi. V ta namen so pripeljali 73 otrok iz vseh vasi sovedenjske občine razen z Vrha in občinski zdravnik je v nekaj urah opravil svoje delo. Danes dopoldne bo občinski zdravnik odšel na Vrh, kjer bo ob 9. uri opravil v šoli cepljenje tamkajšnjih predšolskih in šolskih otrok. Z Vrha bo šel še na osnovne šole v Rupi, Gabrijah in v Sovodnjah, kjer bo cepil šolske otroke. S tem bo tudi druga faza cepjenja otrok s Sabinovim cepi-

Telegram goriške SDZ ministrskemu predsedniku

V njem se poleg drugega poudarja, da 30.000 Slovencev v Beniciji ne uživa pouka v materinem jeziku

Slovenska demokratska zveza v Gorici je včeraj poslala ministrskemu predsedniku in Rim Aldu Moro telegram naslednje vsebine: «Slovenska demokratska zveza v Gorici prosi, da bi vlada, ki ji predsedujete, izdala zakonski zakon za prebivalstvo slovenskega jezika v deželi Furlanija-Juljske krajine na kašipote; slovenskim staršem je celo zabranjeno dati svojim otrokom slovenska imena; obline in kraji, v katerih prebivajo Slovenci, se sistematično in načrtno raznarodujejo.

Gospod predsednik, Slovenci, ki gojijo v deželi Furlanija-Juljske krajine, prosijo vlado v imenu krščanskih načel in socialne etike, da izda zaščitne določbe na temelju 2. in 3. člena republiške ustave, ker so tudi Slovenci mnogo prispevali z žrtvami in mučeništvom v boju proti fašizmu in nacifasizmu.

Gospod predsednik, odredite, naj preneha vsakršna diskriminacija in raznarodovanje in aredite, da bodo Slovenci v deželi, pred zakonom v vseh praktičnih primerih in po vseh enaki z drugimi državljani.

Slovenci v tej deželi nismo različni od drugih državljanov; ne razlikujemo se niti od državljanov nemškega jezika, ki so popolnoma zaščiteni.

Vrne naj se nam socialno dostojanstvo! Bog blagoslov! Vaše delo in čelo. Vaše vlade za blaginjo republike in njenih državljanov ne glede na jezik, v imenu demokratskih svobod, gospodarskega in socialnega napredka, razumevanja med narodi in miru na svetu.

Slovenska skupnost doslej v glavnem ni prirejala javnih volilnih zborovanj, ampak osebno propagando. Nekaj zborovanj bo imela v tem tednu, in sicer danes ob 21. uri v Doberdolu, jutri ob 11. uri v Steverjanu, ob 19. uri pa na Vrhu.

TISKOVNO SPOROČILO PSI
Denarna sredstva za javna dela v Sovodnjah in Doberdolu
Italijanska socialistična stranka sporoča, da je minister za javna dela Pieracini, socialist, včeraj telegrafsko sporočil goriški federaciji PSI, da je njegovo ministrstvo odobrilo naslednje zneske za javna dela po slovenskih občinah na Goriškem:

OBČINA SOVODNJE — državni prispevek 7,5 milijonov lir za uređitev vaskih cest na podlagi zakona št. 184;
OBČINA DOBERDOL — državni prispevek 7,5 milijonov lir za uređitev vaskih cest na podlagi istega zakona.

Urniki trgovin za vnebohod
Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bodo na vnebohod 7. t. m. odprte mesniče dopoldne ob 11. uri, trgovine s sadjem in zelenjavo ob 12. uri, pekarnice in mlekarne ob 12.30 in cvetličarne ob 13. uri. Vse ostale trgovine bodo ves dan zaprte.

Danes 6. t. m. bodo lahko trgovine odprte ob 20. uri, mesniče bodo poslovala tudi dopoldne ob 16. do 20. ure. Ta urnik velja za vso pokrajino.

Na cesti se je pobil
Nekaj po 15. uri včeraj dopoldne so pripeljali avtom Zelenega križa v goriško bolnišnico 34-letnega Edmonda Sprinarja iz Gorice. U. Cuccia št. 3, ki se je pobil ko je padel na cesti. Zdravnik mu je ugotovil udarec na glavi s pretresom možganov in rano nad levim očesom ter so ga pridržali na zdravljenju za 10 dni.

Dve nezgodi na delu
Včeraj dopoldne ob 10. uri so poklicali avto Zelenega križa v predmestje v Podgori, kjer se je ponesrečila pri delu 34-letna Laura Medecosi iz Ronk, ki je po srečavi vstala roko med kolesje stroja. Odpeljali so jo v civilno bolnišnico v Gorici, kjer so jo zdravniki ugotovili rano na desni roki z verjetnim zlomom podlakti in druge poškodbe ter so jo pridržali za 25 dni na zdravljenju.

Pri delu v Ločniku se je ponesrečila 44-letna Norma Pozar iz Ločnika, UL Romana 17, ki se je ponesrečila na desni roki. Z avtom Zelenega križa so jo ob 16. uri odpeljali v goriško bolnišnico.

Avto se je zaletel v avtocestno v Trzicu
Včeraj dopoldne je prišlo na stališčih državnih cest št. 14 in 55 v Trzicu do trčenja med avtomobilom «Packard», ki ga je vozil trgovski potnik 27-letni Enrico Bertini iz Palerma, in avtocestni iz Benetk, ki jo je vozil 22-letni Giorgio Peruza iz Mire. Avtocestna je bila namenjena iz Trzica na cesto, ki pelje proti Trstu. Ko je šofer hotel zaviti na Tržaško cesto pa mu je prišel nasproti Bertini s svojim vozilom in zadel na desni od spredaj v avtocestno. Pri trčenju sta obe vozili utrpeli veliko škodo in avtocestna je zavozila s ceste. Bertiniju so v tržiški bolnišnici ugotovili rano na bradi in verjetno zlom desnih rebrov ter ga pridržali za sedem dni na zdravljenju. Njegov sopotnik Giulia Motta iz Trsta, UL Conti 7 je bil tudi ranjen na prsnem košu in desni roki ter po prav tako ostal v bolnišnici sedem dni.

SVETOVNO ŽENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO
Sovjetski zvezi že drugi naslov
Bolgarka Borisova pred Jugoslovanko Kolušičevo najboljša igralka

LIMA, 5. — Sovjetska zveza je nepremagana zaključila letošnje svetovno žensko košarkarsko prvenstvo in si tako drugič zaporedoma osvojila naslov. Sovjetske košarkarke so v zaključnem dnevu premagale bolgarske 72:55, medtem ko so Čehinje odpravile Brazilije 69:41 in se tako uvrstile na častno drugo mesto.

Najbolj učinkovita igralka letošnjega svetovnega turnirja je bila Bolgarka Borisova, ki je dosegla 105 točk. Njeni sledi z 78 točkama jugoslovanske reprezentance Kalušičeva, na tretje mesto pa se je s 76 doseženimi točkami uvrstila sovjetska igralka Kokakova.

Iz krogov košarkarske zveze se je izvedelo, da bo prihodnje svetovno prvenstvo za ženske reprezentance 1967. leta in sicer v organizaciji Českoslovaške.

Končna lestvica letošnjega prvenstva je naslednja:
1. SOVJETSKA ZVEZA 12 točk
2. Českoslovaška 11 »
3. Bolgarija 10 »
4. ZDA 9 »
5. Brazilija 8 »
6. Jugoslavija 7 »
7. Peru 6 »
Sledijo še Južna Koreja, Japonska, Francija, Čile, Paragvaj in Argentina.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

JUTRI NA STADIONU «PRVI MAJ»

Mednarodni odbojkarški troboj

V okviru priprav ženske odbojkarške šestorke za nastop v kvalifikacijski tekmi za 1. ligo in tudi predvsem za navezavo tesnejših sportnih stikov je vodstvo Bora pripravilo za jutri mednarodni ženski odbojkarški troboj z udeležbo domače ekipe, šestorke AGI iz Gorice in zagrebške Lokomotive. Turnir se bo začel jutri ob 9. uri in bo v dvorani stadiona «Prvi maj» pri Sv. Ivanu potekal po naslednjem razporedu:

ob 9.00 AGI-BOR
ob 9.45 LOKOMOTIVA-BOR
ob 10.30 AGI-LOKOMOTIVA

JUTRI V UL. ZANDONAI
Bor in Kras v III. kolu promocijskega prvenstva

Jutri se bo nadaljeval promocijski turnir v odbojki, pri katerem sodelujeta mladinski ekipi Bora in zgonškega Krasa. Ker bo v dvorani stadiona «Prvi maj» mednarodna prireditve, so tekme promocijskega turnirja prenesli v dvorano šole v Ul. Zandonai pri Sv. Soboti.

Turnir, ki se bo začel ob 8.30, bo potekal po naslednjem razporedu:
BOR - ASKA
CRDA - VIS
ASKA - KRAS
KRAS - VIS

Vodstvo odbojkarškega odseka Bora vabi vse igralce, da se zbere točno ob 8. uri v telovadnici, kjer bodo tekme.

SZ BOR NAMIZNI TENIS
Nocoj ob 21. uri bo namiznoteniska ekipa Bora igrala v Ul. S. Pellico proti prvu moštvu UNI.

KOLESARSTVO
LERIDA, 5. — Belgijec Melckenbeck je zmagal pred Spancem Perezom Francesom v šesti etapi dirke po Španiji na 187 km dolgi progi od Pulgidera do Lerida. Na prvo mesto lestvice se je vsidral Perez Frances pred Rojakom Velezom in Francozom Pouliordjem.

SVETOVNO ŽENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO
Sovjetski zvezi že drugi naslov
Bolgarka Borisova pred Jugoslovanko Kolušičevo najboljša igralka

LIMA, 5. — Belgijec Melckenbeck je zmagal pred Spancem Perezom Francesom v šesti etapi dirke po Španiji na 187 km dolgi progi od Pulgidera do Lerida. Na prvo mesto lestvice se je vsidral Perez Frances pred Rojakom Velezom in Francozom Pouliordjem.

SVETOVNO ŽENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO
Sovjetski zvezi že drugi naslov
Bolgarka Borisova pred Jugoslovanko Kolušičevo najboljša igralka

LIMA, 5. — Sovjetska zveza je nepremagana zaključila letošnje svetovno žensko košarkarsko prvenstvo in si tako drugič zaporedoma osvojila naslov. Sovjetske košarkarke so v zaključnem dnevu premagale bolgarske 72:55, medtem ko so Čehinje odpravile Brazilije 69:41 in se tako uvrstile na častno drugo mesto.

Najbolj učinkovita igralka letošnjega svetovnega turnirja je bila Bolgarka Borisova, ki je dosegla 105 točk. Njeni sledi z 78 točkama jugoslovanske reprezentance Kalušičeva, na tretje mesto pa se je s 76 doseženimi točkami uvrstila sovjetska igralka Kokakova.

Iz krogov košarkarske zveze se je izvedelo, da bo prihodnje svetovno prvenstvo za ženske reprezentance 1967. leta in sicer v organizaciji Českoslovaške.

Končna lestvica letošnjega prvenstva je naslednja:
1. SOVJETSKA ZVEZA 12 točk
2. Českoslovaška 11 »
3. Bolgarija 10 »
4. ZDA 9 »
5. Brazilija 8 »
6. Jugoslavija 7 »
7. Peru 6 »
Sledijo še Južna Koreja, Japonska, Francija, Čile, Paragvaj in Argentina.

SVETOVNO ŽENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO
Sovjetski zvezi že drugi naslov
Bolgarka Borisova pred Jugoslovanko Kolušičevo najboljša igralka

LIMA, 5. — Belgijec Melckenbeck je zmagal pred Spancem Perezom Francesom v šesti etapi dirke po Španiji na 187 km dolgi progi od Pulgidera do Lerida. Na prvo mesto lestvice se je vsidral Perez Frances pred Rojakom Velezom in Francozom Pouliordjem.

SVETOVNO ŽENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO
Sovjetski zvezi že drugi naslov
Bolgarka Borisova pred Jugoslovanko Kolušičevo najboljša igralka

Končna lestvica letošnjega prvenstva je naslednja:
1. SOVJETSKA ZVEZA 12 točk
2. Českoslovaška 11 »
3. Bolgarija 10 »
4. ZDA 9 »
5. Brazilija 8 »
6. Jugoslavija 7 »
7. Peru 6 »
Sledijo še Južna Koreja, Japonska, Francija, Čile, Paragvaj in Argentina.

DANES OTVORITEV NOVEGA SEDEŽA RAI V TRSTU

Naprave v novem sedežu bodo mogle zadostiti vsem potrebam radia in televizije v naši deželi

Sočasnost otvoritve novega sedeža RAI v Trstu je pomembna, saj je s tem poudarjen eden izmed življenjskih razlogov tega sedeža: da namreč lahko Italijanska radiotelevizijska agencija razvija program zamejnih in gospodarskega življenja Furlanije in Julijske krajine posreduje vseh italijanskih skupnosti. Sicer pa je RAI za od 1954 uredila svoje lokalne, umetnost-

Zgodovina tržaškega radia

Tržaška radijska postaja ima svojo dolgo in posebno zgodovino. Njena dejavnost se je pričela leta 1931. Tedaj je ta postaja oddajala avtonomni program, ki je zavzemal približno 40 ur na teden. Organizacijsko se je marsikaj menjavalo in tako je tržaška postaja pozneje oddajala le dve uri dnevno. Leta 1937 pa so bile Trstu poverjene oddaje za otroke, v letih 1938-1940 pa se je povečalo število prenosov iz gledališča »Verdi« v državno mrežo; v dveh sezonah je bilo doseženo rekordno število 12 opernih prenosov.

«Luč Trsta» (Luce di Trieste)

Prav v času, ko se odpirajo novi sedeži italijanske radiotelevizije v Trstu, je RAI izdala lepo knjigo z naslovom »Luč Trsta« (Luce di Trieste). Knjigo je napisal Pier Antonio Gambini, ki je bil dolgočasen, bodisi že kot pisec bodisi kot odlični poznavalec tržaškega sveta. Knjiga je posvečena Trstu in ostali deželi in njen namen je vseskozi povzdigniti »luč« Trsta in njegove dežele, to se pravi njegovo civilizacijo in kulturo v zgodovinskem preteku od davnih časov vse do današnjih dni. Pisca je uspelo narediti umetniško pomembno obremenjeno tudi zanimivo knjigo, ki obsega več kot 250 strani velikega formata. V lepi opremi je knjiga izšla pri založbi Arnoldo Mondadori in pomeni obremenjen krasen uspeh Mondadorijeve tiskarne. Delo je lep dar, ki ga je RAI poklonila našemu mestu.

postaja preimenovana in v letu 1944-45 je pretrgana vsaka zveza tržaškega radia z italijansko radijsko mrežo. Ta avtonomnost narekuje ustanovitve posebne gledališke skupine decembra 1943, angažiranje znatnega števila godbenikov (do sto) in povečanje prenosov iz »Verdija«.

Februarija 1944 so bile uvedene prve slovenske oddaje, ki so trajale po eno uro na dan (poročila in politični komentarji, folklorna glasba, kulturna rubri-

ne in časnikarske oddaje tako, da je zajela vso deželo; na vse tri pokrajine je raztegnila tehnično in upravno službo sedeža v Trstu.

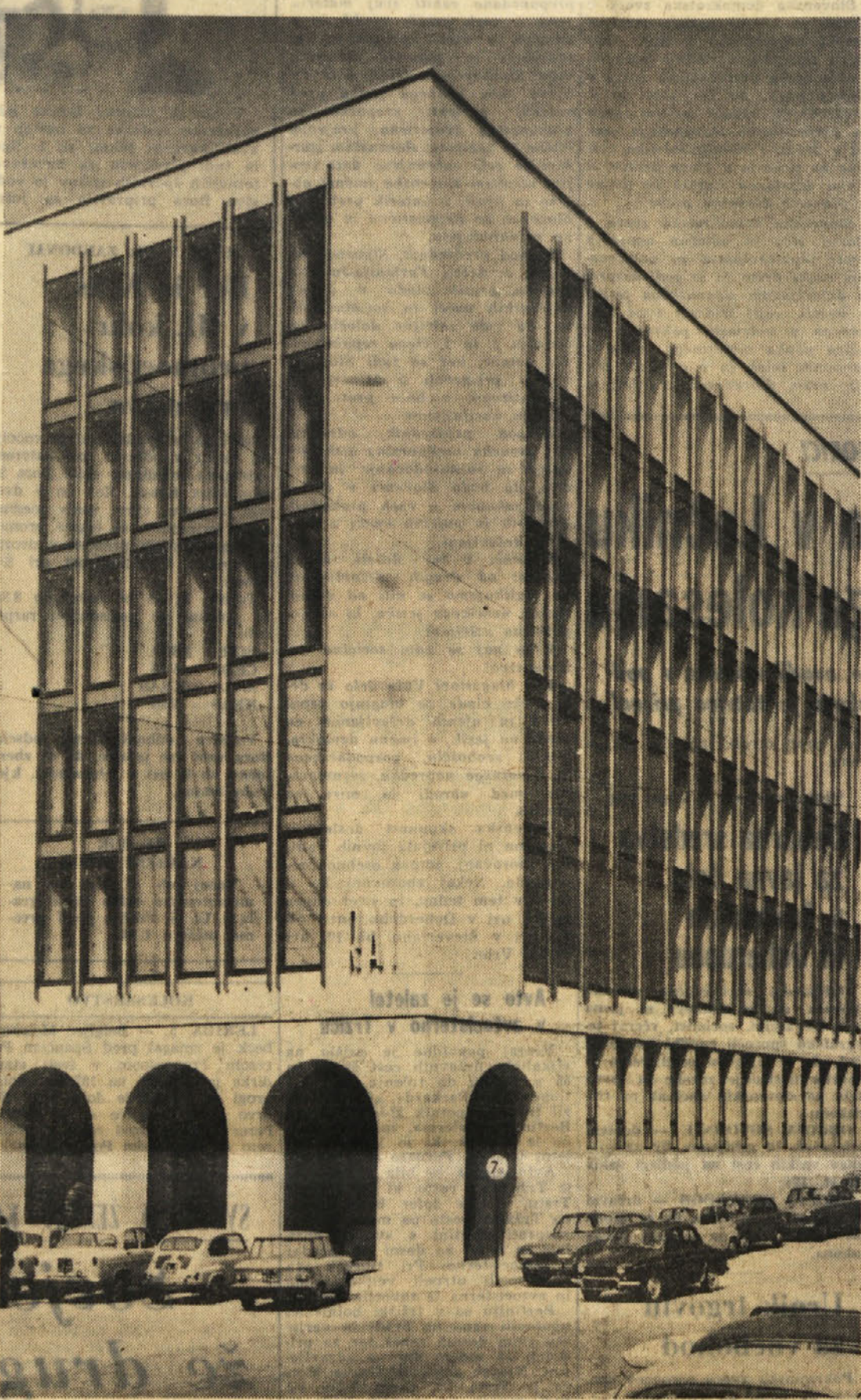
Nova palača Italijanske radiotelevizije pa bo s svojo tehnično opremo in organizacijo sposobna razvijati program zamejnih in gospodarskega življenja Furlanije in Julijske krajine ter tako s boljšim medsebojnim spoznavanjem prispevati k razumevanju in miru.

ka, oddaja za žene in otroke). Dejavnost Radia Trst se je nehala 29. aprila 1945, po prihodu jugoslovanskih čet v Trst pa se je obnovila 5. maja. Oddaje v slovenskem jeziku so se povečale. Čas za oddaje v obeh jezikih je bil izenačen, napovedi glasbenega programa pa so bile dvojezične. Ker je imela postaja en sam oddajnik, so se programi med dnevnim izmenjavali. Položaj se v letu 1945 tudi po 12. juniju, ko so prevzeli oblast Anglo-američani in je bila 20. oktobra ustanovljena Ustanova za radio in gledališče, Trst, ni spremenil. Junija 1946 so bile ukinitve dvojezične napovedi; in začel je delovati poseben oddajnik (2 kW) za informativno službo in za slovenski program, obsegajoč 7 ur na dan v času od 8. do 24. ure. Za obstoječi oddajnik (10 kW) je ostal na razpolago za oddajo italijanskih programov.

Ime postaje se je 25. marca 1947 spet menjalo: Ustanova za radio Trst. Pod angloameriško oblastjo je radio oddajal 7 ur dnevno v italijanskem in 12 ur dnevno v slovenskem jeziku. Nadzorstvo nad radijsko postajo je 26. oktobra 1954 prešlo na vladni generalni komisariat za Tržaško ozemlje. Komisarska uprava se je nehala 30. junija 1955, ko se je tudi na Tržaško ozemlje raztegnila veljavna konvencija med državo in RAI iz 26. januarja 1952. Tako se je tržaški radio (z oddajnima postajama Trst I in Trst A v slovenskem jeziku) zopet vključil v organizacijsko strukturo RAI — Italijanske radiotelevizije. Z zadnjim aktom je bilo določeno da bo tri ure na dan lokalnih oddaj v italijanskem jeziku in da se bodo nadaljevale oddaje v slovenskem jeziku, ki so tedaj trajale 12 ur na dan.

Pomembno so bile tehnične izboljšave, ki so sledile; tako je bil stari oddajnik Trst I zamenjan 4. februarja 1955 z novim (25 kW) in 22. januarja 1956 se je jakost oddajnika Trst A povečala od 2 na 10 kW. Istega dne je začel delovati tudi novi oddajnik Trst 2 (2 kW); za srednjevalovno difuzijo »Drugega programa, ki ga je po sporazumu z RAI začel 15. aprila 1953 oddajati v Trstu oddajnik 1 kW, začasno nameščen na gradu na Sv. Justu, medtem ko je bilo mogoče v Trstu sprejemati Tretji program že od 3. avgusta 1952, ko je RAI namestila majhen oddajnik 40 W na modulatorno frekvenco v palači na Trgu Oberdan. Ta oddajnik je bil 3. oktobra 1955 zamenjan z oddajnikom 1 kW, ki je bil postavljen v oddajnem centru RF na Trsteniku. Istočasno sta bila tam postavljena še dva podobna oddajnika, določena za

Leta 1961 je 13. avgusta začel obratovati relé na MF (Gorica IV) za difuzijo programov

Simfonija križajočih se črt na zgradbi novega sedeža RAI

difuzijo ostalih dveh državnih programov, prav tako na modulatorno frekvenco (Trst I, Trst II in Trst III). RAI pa je omogočila, da so Tržačani lahko sprejemali Tretji program tudi na srednjih valovih, ko je najprej sprejemal oddajnik 1 kW na Sv. Justu (Trst 3), nato pa ga 17. februarja 1958 zamenjala z novim 2 kW, ki ga je postavila na griču Sv. Vida.

Leta 1961 je 13. avgusta začel obratovati relé na MF (Gorica IV) za difuzijo programov

Trsta A po slovenskih občinah na Gorislem.

Ze v času zavezniske uprave je RAI privedla v Trst tudi televizijo ob tržaškem velesejmu 17. junija 1954; v ta namen je bil napravljen na Konknelu provizoričen relé. Pet mesecev pozneje je začela delovati stalna naprava in od 25. junija 1958 deluje relé satelit v Miljah. Istočasno se je radijska in televizijska mreža razširila po vsej deželi s postavitvijo oddajnikov in relejev. Nove naprave za prenašanje drugega televizijskega programa delujejo v Trstu od 4. novembra 1961, v Vidmu od 23. decembra 1962, v Gorici pa od 30. decembra 1963.

Od 1. oktobra 1962 je bila tržaškemu sedežu zaupana naloga, da pripravlja program »Ura Julijske krajine«, ki ga vsak dan oddaja postaja Benetke 3 in je namenjen italijanskemu prebivalstvu v Istri in Reki.

Značaj avtonomnih tržaških oddaj

Tržaška radijska postaja predstavlja danes eno izmed važnih središč kulturnega in umetniškega življenja mesta in dežele Furlanija - Julijske krajine.

Postaja ima številne sodelavce od igralcev in godbenikov do poročevalcev iz vseh večjih in manjših središč dežele ter tudi iz Istre in Reke.

Zlasti je pomembno dejstvo, da obstaja tipično kulturno-umetniško izročilo, ki ga tržaško nikakor ne more, temveč mu daje poseben značaj srednjeevropskega povezovalca v celotnosti italijanske kulture. Tu bi lahko našli številna imena iz tržaškega kulturnega in umetniškega življenja od pokojnega Umberto Saba do Fulvia Tomizze ter od Antonia Illersberga do Maria Zafreda in drugih. In še bi lahko navedli številne predstavnike z Gorislega, iz Vidma in Pordenona.

Podobno velja tudi za oddaje v slovenskem jeziku, pri katerih sodelujejo najbolj ugledni umetniki manjšine ter predstavniki kulture slovenskega življa sploh. Postajo Trst A v slovenskem je-

ziku mnogo poslušajo tudi onstran meje. Programi računajo na posebne potrebe manjšine in pri velikem številu rubrik sodelujejo poslušalci sami (tako na primer prihaja do 3.000 pism na mesec za rubrike, kot je npr. »Glasba po željah«). Poleg članov glasbenih ansamblov je pri oddajah slovenske postaje do 300 sodelavcev.

Oddajnik Trst I in deželna mreža oddajata okrog 23 ur na dan. Leta 1963 je bilo italijanskih kulturnih programov za 290 oddaj operne, simfonične in komorne glasbe, posnete s sodelovanjem raznih ustanov od gledališča »Verdi« do tržaškega »Goethe Instituta«.

Mnogo oddaj je bilo posveče-

nih gledališki, umetniški ter raznim drugim kulturnim oddajam, med katerimi so bili tudi daljši ciklusi.

Tudi programi časnikarskih po-

Slovenske oddaje

Oddaje v slovenskem jeziku se razširjajo preko oddajnika Trst A (in releja Gorica IV), in sicer okrog 87 ur na teden. Leta 1963 je bilo 1.600 oddaj simfonične, operne in komorne glasbe ter pripadajočih rubrik. Na sporedu je bilo 52 oper. Posebni ciklusi so posvečeni sodobnim italijanskim in slovenskim avtorjem, mladim koncertantom dežele, slovenskim solistom in komornim ansambлом od tukaj kakor tudi iz Jugoslavije. Lani je število oddaj folklorne glasbe naraslo na 560. Kar 3.700 oddaj je dosegla lahka glasba. Oddaje dramatike so dosegle 82 ur in kar 72 ur je bilo prav za radio prirejenih oddaj dramske umetnosti. Novih ali na novo prirejenih del je bilo 53. Stevilna so bila nadaljevanja »Pregleda italijanske drame«; igranih je bilo 46 italijanskih in 30 slovenskih avtorjev.

Leta 1963 je bilo 264 ur za kulturo razdeljenih na 800 oddaj — od »Italijanske po ra-

ročil so se od 1964 vedno bolj razvijali in izpopolnjevali.

V letu 1963 je bilo za oddaje poročil iz dežele posvečenih več kot 450 ur.

Druge oddaje iz Trsta

Poleg deželnih oddaj v italijanskem in slovenskem jeziku pripravlja radio Trst tudi umetniške in časnikarske programe za državne mreže. Posebno so v Trstu specializirani za šolske oddaje in oddaje za otro-

Nov tržaški sedež

Palača novega sedeža v Trstu, za katero so napravili načrte prof. arh. Aldo Cervi iz Trsta in njegovi sodelavci ob sodelovanju pristojnih uradov RAI, se dviga v središču mesta na zemljišču 2.784 kv. m; zazidanih pa je 2.200 kv. m. Dela za novo stavbo so se pričela 22. januarja 1962, ko je bil ob navzočnosti predstavnikov oblasti in predsednika Papafave postavljen temeljni kamen. Palačo obdajajo Ul. Fabio Severo, Cicerone in Gustiniana.

Celotna prostornina palače znaša 62.100 kub. m, od katerih je 50.500 izven zemlje. Palača, ki jo je sezidal podjetje dr. ing. Guglielmo Canarutto iz Trsta, ima 119 prostorov v dveh podzemnih nadstropjih, pritličju, petih nadstropjih in na terasi.

V stavbi so prostori za vsakovrstne potrebe, od oddelka za radijsko proizvodnjo do menze za osebe. Posebej je poskrbljeno za zaščito pred burjo.

V vhodni veži stoji skulptura tržaškega kiparja Marcela Mascherinija, medtem ko so v glavnih prostorih nove stavbe slike najbolj pomembnih umetnikov dežele.

V obeh podzemnih nadstropjih se nahajajo predvsem najrazličnejši stroji, bodisi taki, ki jih zahteva značaj same stavbe, bodisi stroji centralne za ogrevanje itd.

V pritličju so poleg uradov avditoriji B, C in D s pripadajočimi prostori za režijo, več registracijskih studiov ter še razni drugi prostori.

V drugem nadstropju je velik avditorij A s pripadajočimi prostori, dvorane za skupne in druge prostori. V drugem nadstropju je avtomatična telefonska centrala ter razni uradi in laboratoriji. V tretjem nadstropju so poleg diskoteke in skladišča trakov uradi redakcije poročil, ki je razdeljena na italijanski in slovenski oddelke, na radiokroniko in televizijski dnevnik. V četrtem nadstropju se pripravljajo umetniški programi, itali-

janski in slovenski, v petem nadstropju so uradi ravnateljstva in uprave. V zaprtem delu terase pa je prostor za menzo, za shajališče ter še nekateri prostori za tehnične potrebe. Na strehi poslopja so postavljeni parabolioidi za zvezo z oddajnimi središči na Konknelu in Trsteniku.

V palači so tri dvigala za osebe, eno za tovore in eno za pošto.

Radiofonske naprave v novem sedežu

Različna je velikost prej imenovanih avditorijev; v največjem bodo snemali velike glasbene ansamble, v avditoriju B manjše ansamble lahke in komorne glasbe, v avditoriju C dramske oddaje, v nekem manjšem avditoriju pa debata ali intervjuje in razgovore.

Poleg štirih avditorijev so še drugi prostori za registriranje in oddajanje registriranih programov. Naprava za nizko frekvenco lahko kontrolira 18 istočasnih programov. Povezana je s centralo državnega podjetja za telefonsko službo ter z oddajnimi središči na Trsteniku. Poveže pa se lahko tudi z mestno mrežo TELVE, K. tej napravi spada tudi velika dvorana, v kateri je 240 amplifikatorjev. V tej dvorani je tudi naprava za avtomatično kontrolo raznih programov in pa centrala za poslušanje. Tu je tudi možno pripraviti posebne programe, tako da se istočasno med seboj povežejo tudi trije kraji, iz katerih je prenos.

V vseh tehniških prostorih ter v nekaterih uradih so sinhronizirane ure.

V novem sedežu je predviden tudi oddelke za televizijske oddaje, ki pa bo opremljen poz-

ke, znatno pa je sodelovanje tudi na področju operne, simfonične, komorne ter tudi lahke glasbe. Lani je Trst pripravil za državne mreže 122 oddaj za šole in 34 za otroke, 14 oddaj oper in orkestrrov, 4 oddaje simfonične, 2 oddaji komorne in 2 oddaji lahke glasbe.

Znatno je tudi časnikarsko sodelovanje za razne rubrike državnih mrež. Kadar so v Trstu ter ostali deželi kakšni važni dogodki, se oddajajo direktno v Nacionalnem in Drugem programu.

Posnetki iz Trsta so se pričeli oddajati po televiziji od novembra 1953. Lani so bili dogodki iz Trsta in dežele 362 krat na televiziji, letos bo pa to število še naraslo. Tržaška mrežništvo televizijskega dnevalnika poskrbi večkrat za to, da se po italijanski televiziji oddajajo tudi važni dogodki onstran meje; tu bi omenili zlasti potres v Skopju.

Končno skrbi radio Trst za rubriko »Ura Julijske krajine«; to je enourni dnevni program, posvečen Italijanom v Istri in Reki, razdeljen na štiri oddaje po četrt ure. Na sporedu tega programa je glasba, folklor, poročila — posebno iz Trsta, Gorice, Istre in Reke — šport in drugo.

Radiofonsko in televizijsko omrežje v Furlaniji-Julijski krajini

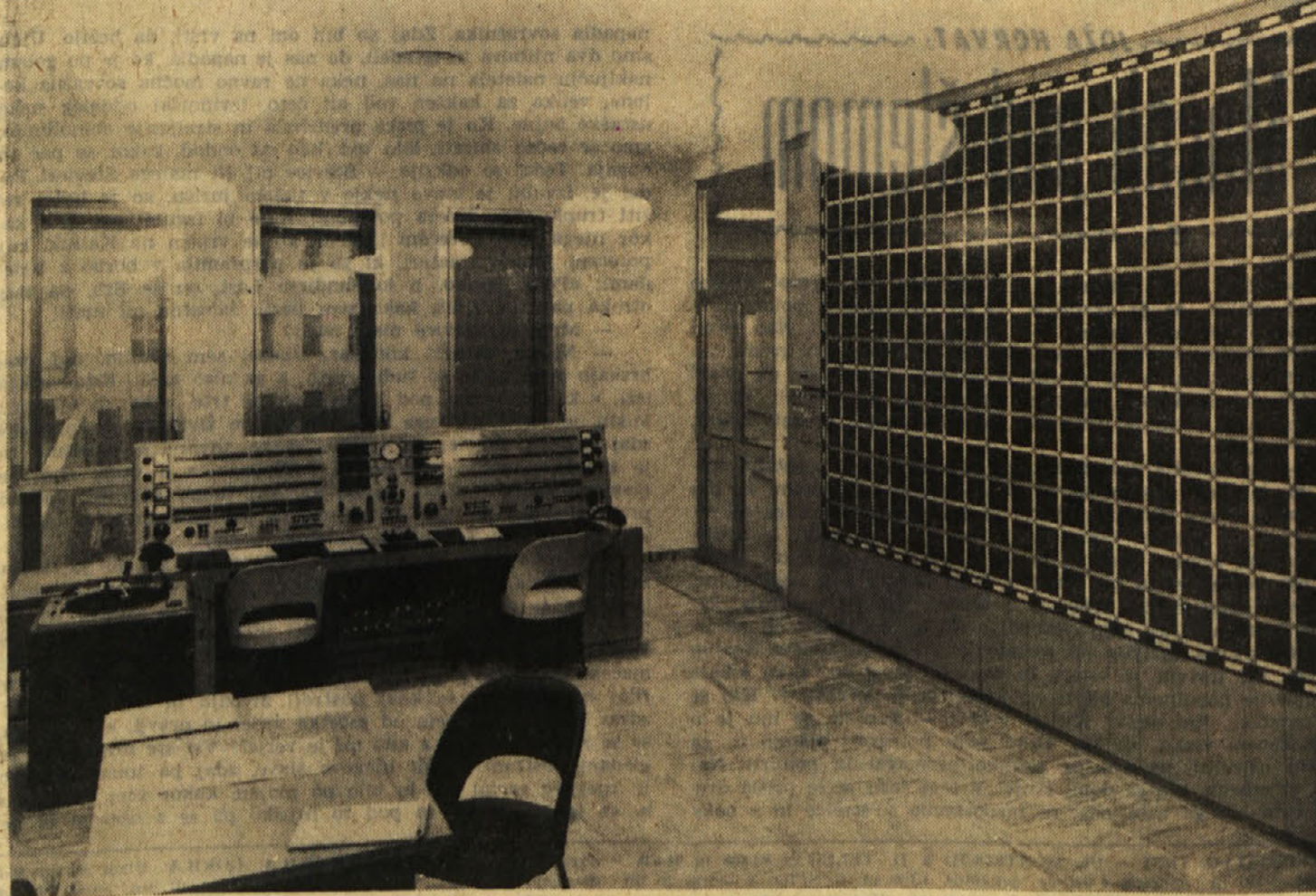
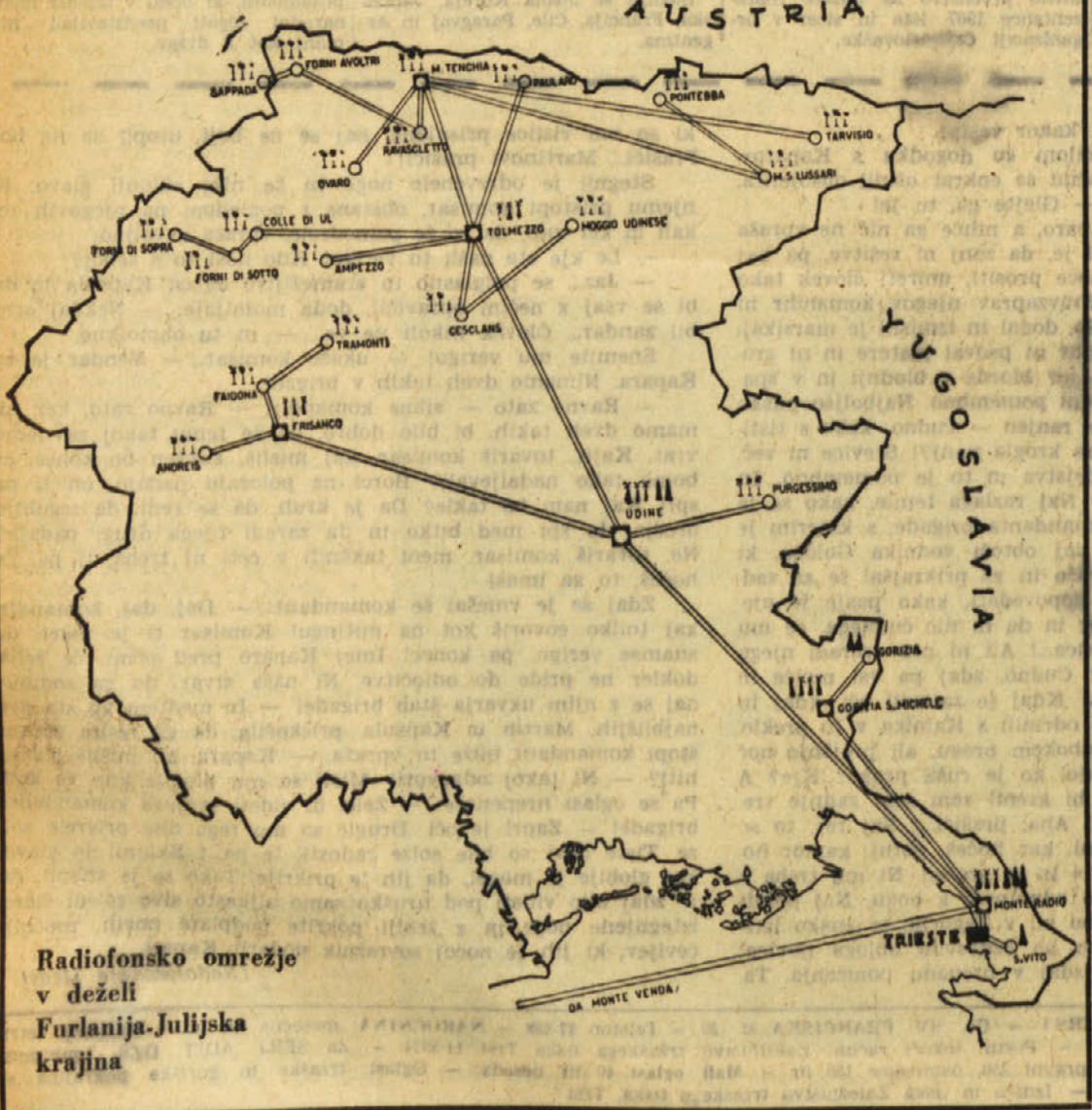
S številnimi oddajniki po vsej deželi je poskrbljeno, da je mogoče radijske oddaje vseh programov sprejemati v vseh krajih dežele. Zaradi tehničnih razlogov je mreža videmske pokrajine razširjena tudi na relé v Sappadi, ki je že v pokrajini Belluno.

Deželna mreža za televizijo (Nacionalni in Drugi program) pa ima glavne oddajne centre v Trstu — Konknel — in v Vidmu — Ul. Baldassera — ter stranske centre v Tomezzu in na hribu Tencchia. Obstaja pa še mreža relejev, postavljenih na mestih, ki so za okolico primerna.

Oddajni center na Konknelu pa je za izmenjavo programov v Evroviziji povezan tudi z jugoslovanskim centrom na Nanosu.

Ob koncu leta 1963 je bilo v deželi Furlanija - Julijska krajina 280.047 naročnikov, kar pomeni 80,14 odstotka družin (po stanju prebivalstva 31.12.1962); od teh jih je bilo 188.186 naročenih samo na radio in 91.861 na televizijo.

Kljub znatni gostoti, ki postavlja našo deželo na drugo mesto v Italiji — pred njo je samo Lombardija — je še vedno okrog 60.000 družin, ki niso med radijskimi naročniki. Gre predvsem za družine v gospodarsko zaostalih predelih kot v Benečiji, Valcellini, Karniji in Kanalski dolini. Da bi se število naročnikov tudi v teh krajih povečalo, so bile že izvedene nekatere propagandne akcije, leta 1963 npr. v Karniji.

Edem izmed številnih tehničnih prostorov (kontrolna dvorana) v novem sedežu RAI v Trstu